

18444-18452

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610-1205
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

01.04.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 11.03.2013 tarihli ve 43452547-120.07-112334 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın TÜRELİ'ye ait 7/18444, 7/18447 ve 7/18448, Samsun Milletvekili Ahmet Haluk KOÇ'a ait 7/18445 ve 7/18450, Adana Milletvekili Ali HALAMAN'a ait 7/18446, Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/18449, Adana Milletvekili Turgay DEVELİ'ye ait 7/18451 ve İzmir Milletvekili Birgül AYMAN GÜLER'e ait 7/18452 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :

- 1-Görüş 7/18444 (1 sayfa)
- 2-Görüş 7/18445 (2 sayfa)
- 3-Görüş 7/18446 (2 sayfa)
- 4-Görüş 7/18447 (4 sayfa)
- 5-Görüş 7/18448 (1 sayfa)
- 6-Görüş 7/18449 (2 sayfa)
- 7-Görüş 7/18450 (2 sayfa)
- 8-Görüş 7/18451 (4 sayfa)
- 9-Görüş 7/18452 (1 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Rahmi Aşkın TÜRELİ

İzmir Milletvekili

Esas No

:7/18447

Türkiye'de hayvancılık sektörünün en önemli sorunlarından biri haline gelen saman sıkıntısı hayvan yetiştiricilerini mağdur etmeye devam etmektedir. 2011 yılında bir balya samanın fiyatı 3-4 TL iken 2012 yılı sonunda fiyat 13-14 TL'ye kadar yükselmiştir. Saman fiyatlarındaki bu yüzde 300'den fazla olan artış oranı pek çok hayvansal ürünün de fiyatını tetiklemiş ve fiyatların aşırı yükselmesine neden olmuştur. Saman fiyatlarındaki bu yüksek artış karşısında saman alamayan bazı çiftçiler ormanlardan kuru yaprak toplayarak hayvanlarına yedirmek zorunda kalmaktadırlar.

Bölgede hayvancılığın önemli merkezlerinden Küçük Menderes Havzası'nda da saman fiyatlarının ciddi artışlar göstermesi çiftçilerimizi rahatsız etmektedir. Bir balya saman fiyatının 21 TL'ye kadar yükseldiğinin görülmesi bu tedirginliğin en önemli göstergelerinden biridir. Bu durum çiftçileri ve onların bağlı bulundukları birlikleri harekete geçirmiş ve son olarak İzmir İli Damızlık Sığır Üreticileri Birliği tarafından Ukrayna'dan 679, Bulgaristan'dan da 450 ton saman ithal edilmiştir. Buna ek olarak çiftçilerin samanı en ucuza tedarik edebilmeleri için de Güney Afrika'ya kadar gidilerek fiyat araştırması yapılacağı ifade edilmektedir.

Bununla birlikte, hayvancılık sektöründe ithalat ve ihracat rakamlarına bakıldığında ortada olumlu bir tablo görünmemektedir. Nitekim 2002 yılının dış ticaret rakamlarına bakıldığında canlı hayvan ihracatı 31,1 Milyon dolar, ithalat ise 15,9 Milyon dolardır. 2012 yılı dış ticaret rakamlarına göre ise, canlı hayvan ihracatı 8,1 Milyon dolar, ithalat ise 852 Milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu veriler ışığında canlı hayvan ithalatının canlı hayvan ihracatına oranı yaklaşık 105 kat fazla olmuştur.

Bu bilgiler ışığında;

SORU 1) Çiftçilerin saman konusunda yaşadığı bir takım yapısal sorunların üretim alanlarının geliştirilmesi, teşvik sisteminin uygulanması, hayvan üreticilerine sahip çıkılması gibi yöntemlerle çözülmesi yerine saman ithalatıyla aşma yöntemini sağlıklı buluyor musunuz?

SORU 2) Bazı çiftçilerin saman fiyatlarının ciddi artış göstermesi sonucu saman alamaması, ormanlardan kuru yaprak toplayarak hayvanlarına yedirmesini hayvancılığın geldiği nokta açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

SORU 3) Çiftçilerin çaresizlik içerisinde bırakılarak yurtdışından arayış içerisine girmesini, Ukrayna'dan ve Bulgaristan'dan ülkemize saman ithal edilmesini ve daha ucuz saman için Güney Afrika ülkelerine fiyat araştırması için gidilecek olmasını hükümetin bir eksikliği olarak görüyor musunuz?

CEVAP 1-2-3) Ülkemizde 2011-2012 döneminde kışın sert ve uzun geçmesi, ilkbahar yağışlarının bazı bölgelerde yetersiz olması, özellikle Orta Anadolu Bölgesinde kuraklık yaşanması ve Doğu Anadolu Bölgesinde kış şartlarının sert geçmesi, bitkisel üretimde bazı

ürünlerde üretimin düşmesine neden olmuş, çayır ve mera alanlarında ot boyları beklenen seviyelere ulaşmamış ve bitkiler erken kurumuştur. Ayrıca, hayvan sayısındaki artış nedeniyle yem bitkilerine olan talep artmıştır.

Saman fiyatları ile ilgili olarak; 09.08.2012 tarih ve 28379 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Bitki Karantinası Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” gereğince Ülkemize sap, saman, ot ve yaprak ithalat yasağı kaldırılmış olup, 02.09.2012 tarih ve 28399 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan ithalat rejimi kararındaki değişiklik ile gümrük vergileri düşürülmüştür.

Söz konusu ithalata spekülasyon fiyat hareketlerini önlemek amacıyla izin verilmiş olup, ithal edilen miktar çok düşük seviyededir. Yapılan ithalat, piyasalarda olumlu etkiye sebep olmuş ve perakende sap, saman, ot ve yaprak fiyatlarında düşüş gerçekleşmiştir. İthalattan önce samanın tonu 800-1.300 TL arasında değişmekte iken, ithalattan sonra samanın tonu 450-600 TL’ye kadar gerilemiştir.

Bakanlığımızca yem fiyatlarındaki artışa yönelik gerekli tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından yetiştiricilerin kaba yem taleplerinin karşılanması amacıyla üreticilerin kaba yem talepleri toplanmakta ve ithal edilerek üreticilere uygun fiyata (KDV dahil 50 Krş./kg’a) verilmektedir. İthalatta aradaki fark Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızca ülkemizde yem bitkilerinin ekiliş alanlarının artırılması ve kaba yem ihtiyacımızın yerli kaynaklardan karşılanabilmesi amacı ile yem bitkileri ekilişlerine önemli oranda destek sağlanmaktadır.

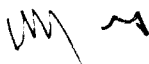
Bu çerçevede, 2000 yılında 53.855 hektar alan için 10.741 çiftçiye toplam 2,4 Milyon TL ödeme yapılmış iken, 2012 yılında 602.610 hektar alan için 189.277 çiftçiye 293 Milyon TL ödeme yapılmıştır. Bugüne kadar yem bitkileri desteklemeleri kapsamında yaklaşık 5,8 Milyon hektar alanda 2 Milyon çiftçi için toplam 2,8 Milyar TL ödeme yapılmıştır. 2013 yılı için Mart ayı başı itibariyle ise yem bitkilerine toplam destek 304,5 Milyon TL destek ödemesi yapılmıştır.

Ayrıca, fark ödemeleri kapsamında yem hammaddesi olarak kullanılan; dane mısır, buğday, arpa, yulaf, çavdar, tritikale, soya gibi ürünlere prim desteği verilmektedir. Fark ödemeleri kapsamında; 2002 yılında toplam 186 Milyon TL prim desteği verilmiş iken, 2012 yılında yaklaşık 2,4 Milyar TL destek ödenmiştir.

SORU 4) Geçtiğimiz yıl canlı hayvan ithalatının ihracatın yaklaşık 105 katı olması hayvancılıkta uyguladığımız yanlış politikaların sonucu mudur?

CEVAP 4) Ülkemiz et piyasasında meydana gelen fiyat dalgalanmalarının önüne geçilebilmesi, halkımızın beslenmesine katkı sağlanması, yetiştiricilerimizin besilik hayvan materyali ihtiyacının karşılanması ve ülke hayvancılığının geliştirilmesi amacıyla sığır eti (Karkas), kasaplık ve besilik sığır ve koyun ithalatına izin verilmiştir. Yapılan ithalat piyasalarda olumlu etki doğurmuş ve et fiyatlarında düşüş sağlanmıştır.

Gümrük vergisi oranları 30.10.2012 tarihinde 2012/3758 Karar sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile karkas ette %100’e ve kasaplık canlı hayvanda %40’a çıkartılmıştır.

Soru önergesinde bahsedilen hayvancılık sektörüne yönelik yanlış politikalar uygulandığı söylemi gerçeği yansıtmamaktadır.

Bakanlığımızca, hayvancılığı geliştirmek, üretimi, verimi ve kaliteyi yükseltmek, uygulanan politikaların etkinliğini sağlamak, sektörün öncelikli problemlerinin çözümüne katkıda bulunmak, sürdürülebilirliği ve kayıtların güncellenmesini sağlamak amacıyla; anaç sığır- manda, damızlık koyun-keçi, suni tohumlamadan doğan buzağı, suni tohumlamadan doğan çevirme melezi, çiğ süt, çiğ sütün değerlendirilmesi, projeli damızlık koyun-keçi, besilik erkek sığır, gen kaynaklarının korunması, tiftik, ipek böceği, arı ve su ürünleri yetiştiriciliği, kaba yem üretimi, tazminatlı hayvan hastalıkları, hastalıktan arı işletme, hayvan hastalıkları ile mücadele, programlı aşı uygulamaları konularında destekleme uygulamaları yapılmaktadır.

Hayvancılık destekleri kapsamında; 2002 yılında 83 Milyon TL hayvancılık desteği ödenmiş iken, 2012 yılında 2,2 Milyar TL'ye yükselmiştir. Hayvancılığın toplam destek içerisinde payı 2002 yılında %4,4 iken, 2012 yılında %29'a ulaşmıştır.

Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince tarım kesimine kullandırılan kredilerde faizler hayvancılık sektörü için %100 sübvansedilerek 1 Ağustos 2010 tarihinden itibaren faizsiz kredi uygulaması başlatılmıştır. 2012 yılında da, damızlık et ve süt sığırları yetiştiriciliği, düve yetiştiriciliği ile küçükbaş yetiştiriciliğine yönelik yatırımlar için %100 faiz indirimine devam edilmiştir. Diğer hayvansal üretim konularında ise kredi türüne göre %25-50 arasında faiz indirimli kredi kullandırılmaktadır. Uygulamanın başlamasından 2012 yılı sonuna kadar Ziraat Bankası ve Tarım kredi Kooperatifleri tarafından, toplam 6,8 Milyar TL faizsiz kredi kullandırılmıştır.

Besicilerimizin desteklenmesi ve kayıt altına alınması amacıyla 2011 yılında başlatılan hayvan başına 300 TL ödemesi kapsamında, 2012 yılında da birim başına 300 TL, Etçi damızlık ırklara hayvan başına 350 TL ödeme yapılmıştır.

Etçi ırk sığırlarından buzağı elde eden yetiştiricilere ilave 75 TL/baş, yerli ırk sığırlarına etçi ırk sperma ile suni tohumlama yaptırarak buzağı elde eden yetiştiricilere ise 150 TL/baş destekleme ödemesi yapılmaktadır.

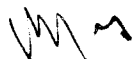
Küçükbaş hayvancılığı da önemli destekler sağlanmıştır. 2006 yılında ilk kez başlatılan anaç koyun-keçi desteği kapsamında, 2012 yılında hayvan başı destekleme birim miktarı bir önceki yıla göre %20 artırılarak 18 TL/baş çıkarılmıştır.

GAP Projesi kapsamındaki illerde damızlık süt işletmesi kuranlara, DAP Projesi kapsamındaki illerde ise kombine veya etçi ırklarla damızlık işletmesi kuranlara; inşaat yapımında %30, makine ve gebe düve alımında ise %40 oranında hibe desteği sağlanmıştır.

Bakanlığımızca hayvancılığa sağlanan destekler ve yürütülen çalışmalar sonucunda hayvan sayısında ve hayvansal üretimde önemli artışlar görülmektedir.

TÜİK verilerine göre 2002-2011 Arasında;

- Büyükbaş sayısı %27,5 artarak 9,8 Milyon baştan 12,5 Milyon başa,
- Toplam küçükbaş sayısı %1,25 artarak 31,9 Milyon baştan, 32,3 Milyon başa çıkmıştır.

2012 yılı resmi rakamları henüz açıklanmamış olup ,açıklandığında bu artışı trendinin devam ettiği görülebilecektir.

Hayvansal üretimde ise aynı dönemde;

- Süt üretimi %79,1 artarak 8,4 Milyon tondan 15,1 Milyon tona,
- Et üretimi %118 artarak 421 Bin tondan 916 Bin tona (2002-2012 dönemi),
- Sığır başına ortalama süt verimi %70 artarak 1.705 lt/yıl'dan, 2.899 lt/yıla,
- Sığırdaki ortalama et verimi %36,4 artarak 184 kg'den 251 kg'ye yükselmiştir.

Yürütülen çalışmalar ve sağlanan destekler sonucunda, büyükbaş hayvancılık işletmelerinde ölçek büyüklükleri önemli oranda artmış, işletmelerin profesyonelleşmesine katkı sağlanmıştır. 50 baş ve üzeri kapasiteye sahip işletme sayısı; 2002 yılında 4.300 iken, 2012 yılında %548 artışla 27.865'e yükselmiştir. Soykütüğü ve Önsoykütüğüne kayıtlı işletme ve hayvan sayısı; 2002 yılında 238 Bin işletmede 943 Bin baş hayvan iken, 2012 yılında 1 Milyon işletmede 6,8 Milyon baş hayvana ulaşmıştır.

Bakanlığımızca hayvancılığımızın geliştirilmesi ve üreticilerimizin gelirlerinin artırılması amacıyla 2013 yılında sektöre sağlanan destekler ve diğer çalışmalarımız devam edecektir. Bu kapsamdaki bazı çalışmalarımız şu şekildedir.

- 2013 yılında hayvancılığa yaklaşık 2,5 Milyar TL destek verilmesi planlanmaktadır.
- Besicilerimiz için 2011 yılında başlattığımız, 2012 yılında miktarını artırdığımız hayvan başına verilen destek 2013 yılında da devam edecektir.
- Süt prim destekleri artarak devam edecektir.
- Bölgelerimizin coğrafi ve ekolojik özelliklerine göre en uygun yetiştiriciliğin yapılacağı hayvancılık alanlarının (et, süt, büyükbaş, küçükbaş) desteklenmesi yönünde çalışmaların yapılması planlanmaktadır.
- Ülkemiz coğrafyasına daha uygun olan koyuncululuğu ve keçi yetiştiriciliğine daha fazla destek sağlanması planlanmaktadır.
- Büyükbaş ve küçükbaşta damızlık üretimi teşvik edilecek, ıslaha ağırlık verilerek yurtiçi damızlık ihtiyacının karşılanması sağlanacaktır.
- Ette ve sütte fiyat istikrarı sağlamak için EBK'nın Et ve Süt Kurumuna dönüştürülmesi için çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda 2013 yılı içinde kurumun kurulması planlanmaktadır.
- Mera Kanununda yapılan değişiklik ile meralarımızı hayvancılık yatırımı yapmak isteyen üreticimiz ve girişimcilerimizin hizmetine sunulması ve böylece hayvancılığımızın geliştirilmesi planlanmaktadır.

